

7-701

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.001-031- 467

15/11/2011

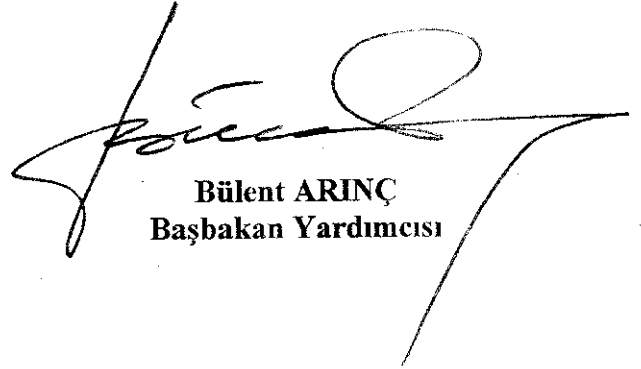
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26/10/2011 tarihli ve A.01.0.GSN.0.10.02.00-25840 sayılı yazı.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY tarafından verilen 7/701 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Cevabi yazı (2 sayfa)

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/701 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABI**

I. Türkiye’de yerleşik azınlıkların hakları Lozan Antlaşması ile teminat altına alınmıştır.

Bu çerçevede; 1935 yılında yürürlüğe giren Vakıflar Kanununa istinaden 1936 yılında azınlıklara altı ay süre verilerek beyanname vermeleri istenmiştir.

Beyanname veren vakıflara ait tüzel kişilikler günümüz hukukunda cemaat vakfi olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca tapuda kayıtlı mülk sahibinin kim olduğuna bakılmaksızın beyannamelerinde beyan ettikleri tüm taşınmazların kendi adlarına tapuda tescil edilmelerine imkan sağlanmıştır. Kısaca azınlıklar verdikleri beyanname ile hem cemaat vakfi olarak adlandırılmış, hem de sahip oldukları taşınmazları tapuya işleme imkanına kavuşmuşlardır.

Cemaat vakıfları 1936 yılından itibaren 1974 yılına kadar bağış, vasiyet ve satın alma yoluyla taşınmaz mal edinmişlerdir.

1974 tarihli Yargıtay kararı sonrası cemaat vakıflarınca 1936-1974 yılları arası bağış, vasiyet ve satın alma yoluyla edinilen taşınmazlar tekrar eski maliklerine iade edilmiş, bu malların bir kısmı Hazine, Vakıflar Genel Müdürlüğü veya üçüncü şahıslara geçmiştir.

Gerek 1936 beyannamelerinde beyan edilen taşınmazların tapuya tescillerinde yaşanan sorunlar, gerekse 1936’dan sonra edindikleri taşınmazların eski maliklerine devredilmesi ve benzer problemleri çözmek için ilk defa 2003 yılında AB uyum yasaları çerçevesinde düzenleme yapılmıştır.

2008 yılında yürürlüğe giren 5737 sayılı Vakıflar Kanunu ile ;1936 beyannamelerinde kayıtlı olup, halen tasarruflarında bulunan nam-ı müstear veya nam-ı mevhumlar adına tapuda kayıtlı olan taşınmazlar ile mal edineme gerekçesi ile Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne geçen taşınmazların vakıfları adına iadesi öngörülmüştür.

Her iki düzenlemenin uygulaması esnasında görülen eksikliklerden, 1936 beyannamesinde kayıtlı olup, malik hanesi açık olan taşınmazlar, kamulaştırma, satış ve trampa dışındaki nedenlerle Hazine, Vakıflar Genel Müdürlüğü, belediye ve il özel idaresi adına kayıtlı taşınmazlar, kamu kurumları adına tescilli olan mezarlıkları ve çeşmelerin vakıfları adına tapuya tescilleri ile Cemaat vakıfları tarafından satın alınmış veya cemaat vakıflarına vasiyet edildiği veya bağışlandığı halde, mal edineme gerekçesiyle Hazine veya Vakıflar Genel Müdürlüğü adına tapuda kayıt edilen taşınmazlardan üçüncü şahıslar adına kayıtlı olan taşınmazların rayiç bedelinin vakıfları adına ödenmesi gibi sorunların çözümü için 5737 sayılı Vakıflar Kanununa 27.08.2011 tarihinde geçici 11. madde eklenmiştir.

Yapılan bu düzenleme ile cemaat vakıflarının 1936 beyannamesinde kayıtlı olan taşınmazları ile sonradan edinilen ve üçüncü şahıslara geçen taşınmazlarına ilişkin mülkiyet sorunlarının çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

II- Vakıflar, Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulur ve yine aynı Kanun hükümlerine göre sona erer.

Türk Medeni Kanununun 101. maddesinin 3. fıkrasında "...Cumhuriyetin Anayasa ile belirlenen niteliklerine ve Anayasanın temel ilkelerine, hukuka, ahlâka, millî birliğe ve millî menfaatlere aykırı veya belli bir ırk ya da cemaat mensuplarını desteklemek amacıyla vakıf kurulamaz." hükmü getirilmiştir.

5737 sayılı Vakıflar Kanununda yeni bir cemaat vakfının kurulacağına ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Bu konuda Cumhuriyet Halk Partisince, soru önergesindeki benzer iddialarla 5737 sayılı Vakıflar Kanunun 5, 6, 11, 12, 14, 25, 26, 41, 68. maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'nde iptali davası açılmış, ancak 2008/022 E, 2010/082 K sayılı karar ile 17.06.2010 tarihinde reddedilmiştir.

III- 5737 sayılı Vakıflar Kanununun 33. maddesi ile Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün vakıflar üzerindeki denetim yetkisi sembolik hale getirilmemiş olup denetimin unsurları daha açık bir şekilde belirlenmiştir.

Şöyle ki;

1- Vakıflara bildirimde bulunma zorunluluğu getirilmiştir.

Vakıflar,

a- Şube ve temsilciliklerini,

a- İktisap ettikleri veya değiştirdikleri taşınmaz malları,

b- Aldıkları ve yaptıkları nakdi yardımları,

c- İktisadi işletme ve şirketleri bildirmekle yükümlüdür.

2- Vakıflar her yıl beyanname vermek zorundadırlar.

Vakıflar,

a- Vakıf yöneticilerinin isim ve adreslerini,

b- Bir önceki yıla ait faaliyet raporlarını,

c- Bütçe bilançolarını,

d- Gayrimenkullerini,

e- Mali tablolarını ve yayınladıklarına dair belgeyi,

f- İşletme ve iştiraklerinin mali tablolarını beyannamede göstermek zorundadırlar.

3- Vakıflara iç denetim esası getirilmiştir. Vakıflar her yıl organları veya bağımsız denetim kuruluşlarına denetim yaptıracaklar ve sonuçlarını Vakıflar Genel Müdürlüğüne bildireceklerdir.

4- Vakıfların amaca ve yasalara uygunluk denetimi ile iktisadi işletmelerinin faaliyet ve mevzuata uygunluk denetimi Genel Müdürlükçe yapılacaktır. Genel Müdürlük Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca yapılacak denetimde vakıfların;

a- Vakfiyesinde, vakıf senedinde ve 1936 Beyannamesinde yazılı şartlara,

b- Yürürlükteki mevzuata uygun yönetilip yönetilmedikleri,

c- Amacı doğrultusunda faaliyette bulunup bulunmadıkları,

d- Mallarını ve gelirlerini vakfiye ve 1936 Beyannamesindeki şartlara uygun kullanıp kullanmadıkları,

e- Vakıf iktisadi işletmelerinin iş ve işlemleri de denetlenecektir.